

Estro

Estro # exhibition
16 - 26 November 2017

Το 2015 η ΑΦΗ Collective ξεκίνησε ένα ταξίδι. Με αφετηρία τα γλωσσικά αντιδάνεια μεταξύ δύο αδελφών χωρών, της Ιταλίας και της Ελλάδας, οι καλλιτέχνες διερεύνησαν τις σημασιολογικές και εννοιολογικές αποχρώσεις της λέξης Οίστρος χρησιμοποιώντας πληθώρα τεχνικών και υλικών, δημιούργησαν εγκαταστάσεις που αντικατοπτρίζουν την προσωπική τους ερμηνεία του θέματος. Για κάποιους, το *Ταξίδι του Οίστρου* ήταν το πέρασμα των μεταναστών σε έναν ασφαλή τόπο, για άλλους ήταν το δικό τους δημιουργικό ταξίδι μέσα από το οποίο ανακάλυψαν νέες μεθόδους και τρόπους να επεξεργάζονται τα υλικά τους.

Μια φορά και έναν καιρό, η λέξη *Οίστρος* ξεκίνησε από την Ελλάδα, διέσχισε τη Μεσόγειο κι έφτασε μέχρι την Ιταλία. Κι ενώ το ταξίδι αυτό έγινε εκατοντάδες χρόνια πριν, ως λέξη ανήκει ανάμεσα σε εκείνες των οποίων η μορφή, η έννοια και η χρήση παραμένουν, μέχρι και σήμερα, κοινές μεταξύ της Ελληνικής και της Ιταλικής γλώσσας. Η αρχαιότερη και κυριολεκτική σημασία της λέξης είναι αυτή της αλογόμυγας, που ενοχλεί τα ζώα και τους ανθρώπους. Η δεύτερη ερμηνεία συνδέεται με το μεταφορικό νόημα της έμπνευσης, ενός δημιουργικού κεραυνού ή μιας αιφνίδιας κίνησης, όπως εκείνη του αλόγου τη στιγμή που το τσιμπάει μια αλογόμυγα. Ενώ τέλος, υπάρχει και η βιολογική σημασία του όρου, η οποία αναφέρεται στην περίοδο της ωορρηξίας και της επακόλουθης σεξουαλικής διέγερσης των θηλαστικών.

Το ταξίδι του Οίστρου The travel of Oistros

Μαρία Γρηγορίου
Κορίννα Κουτούζη
Δέσποινα Πανταζοπούλου
Γιάννης Παπαδόπουλος
Εύα Χειλαδάκη
Θεοδώρα Χωραφά
Judith Allen-Efstathiou
Inger Carlsson

ΑΦΗ Collective

Δευτ - Τρ - Τετ & Παρ 16:00 - 21:00
Πεμ 18:00 - 23:00
Σαβ & Κυρ 12:00 - 20:00

Μία έκθεση της Επιμέλεια - οργάνωση Διάθεση χώρου

Χορηγοί επικοινωνίας

Με την ευγενική προσφορά

Οδοιπρος Αρβενίτης
Το κτίριο
Εναλλακτικό σχολείο οικολογικής γεωργίας

Ένα Project της Orasi Art
www.orasi-art.com

Εγκαταστάσεις από την ΑΦΗ Collective
στην Κεραμεικού 28, Αθήνα

Μία τουλάχιστον από τις παραπάνω έννοιες λειτούργησε και ως εναρκτήριο τύπος για τους καλλιτέχνες της έκθεσης. Μέσα από την εξερεύνησή τους, διεύρυναν τα σημασιολογικά όρια της λέξης, εισάγοντας και μια τέταρτη διάσταση, αυτή του ταξιδιού, εμπνευσμένοι τόσο από το ταξίδι της λέξης *Οίστρος* όσο και από την ίδια τη συνδετική φύση της Μεσογείου.

Πολλές φορές, ένα κτίριο έχει να πει ιστορίες, με τον ίδιο τρόπο που οι λέξεις, τα έργα τέχνης και οι άνθρωποι αποκαλύπτουν αφηγήσεις. Ένας εκθεσιακός χώρος με έντονο χαρακτήρα και ταυτότητα συμπληρώνει και πιθανώς (ανά)διαμορφώνει την έκθεση που φιλοξενεί, εντείνοντας τα νοήματα των έργων και την εμπειρία του επισκέπτη. Σε αντίθεση με έναν κοινό εκθεσιακό χώρο λιτής αισθητικής, ένας αντισυμβατικός χώρος, όπως είναι αυτός της Κεραμεικού 28, παρουσιάζει τεχνικές δυσκολίες που απαιτούν λύσεις, οι οποίες προσθέτουν ενδιαφέρουσες παραμέτρους στο επιμελητικό έργο της έκθεσης. Το κτίριο το διαχειρίζεται η ομάδα *Communism*, η οποία οραματίζεται τη διάσωση εγκαταλελειμμένων κτιρίων πολιτιστικής κληρονομιάς, μετατρέποντάς τα σε ζωντανά, κοινωνικο-πολιτιστικά κέντρα.

Μετά τα μαγευτικά τούνελ του Δεύτερου Παγκοσμίου Πολέμου της Μπολόνια, όπου Το Ταξίδι του Οίστρου παρουσιάστηκε για πρώτη φορά, τα λαβυρινθώδη δωμάτια του νεοκλασικού κτιρίου στη Κεραμεικού 28 είναι το πιο κατάλληλο περιβάλλον για τη φιλοξενία της έκθεσης στην Αθήνα. Σε αντίθεση με τη σχεδόν γραμμική αφήγηση των έργων στα τούνελ της Μπολόνια, ο *Οίστρος* αυτή τη φορά καλεί τον επισκέπτη να συμμετάσχει σε ένα ταξίδι ανακάλυψης, καθώς περιηγείται από τα ψηλοτάβανα δωμάτια του κτιρίου, σε μικρότερα δωμάτια - καταφύγια, μέσα από σπειροειδείς σκάλες και ξεθωριασμένους τοίχους, καταλήγοντας στην ανοιχτή ταράτσα ή την εσωτερική αυλή.

Η διαρρύθμιση του κτιρίου επηρεάζει τη θέση των έργων, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται in-situ εννοιολογικές ενότητες, οι οποίες προσδίδουν νέες δυναμικές και συνδέσεις ανάμεσα σε αυτά. Οι ενότητες αυτές σχετίζονται με την ιστορία του κτιρίου που φιλοξενεί την έκθεση, αλλά και την περιοχή του Μεταξουργείου, γνωστή για την παραγωγή μεταξιού, τα γεμάτα ζωή τυπογραφεία και τη χρήση μετάλλου στα αμαξοποιεία της. Μετάξι, μελάνι, μέταλλα - υλικά άρρηκτα συνδεδεμένα με τη δουλειά των μελών της ΑΦΗ Collective.

Το γεμάτο χρώμα δωμάτιο έχει υιοθετήσει το όνομα “Δωμάτιο του Καρναβαλιού” καθώς έχει φιλοξενήσει την ομάδα του Καρναβαλιού του Μεταξουργείου. Τα έργα αφηγούνται ιστορίες απώλειας, παρακμής και μυστηρίου (*Allen-Efstathiou, Χειλαδάκη, Carlsson, Κουτούζη*).

Με κυρίαρχο υλικό το μέταλλο, το ένα έργο μετά το άλλο μας μεταφέρουν από την ζωντάνια του κόσμου των φυτών και των ζώων στη βαρύτητα των ανθρωπίνων προβληματισμών (*Κουτούζη, Allen-Efstathiou, Πανταζοπούλου*).

Στο βάθος της εσωτερικής αυλής βρίσκεται ο χώρος στον οποίο στεγαζόταν για πολλά χρόνια το τυπογραφείο Παγώνα. Τώρα φιλοξενούνται έργα τέχνης από πηλό, μέταλλο και χειροποίητο χαρτί που μπορούν να ερμηνευτούν με πολλαπλούς τρόπους. Η αίθουσα φέρνει στο νου διάφορες εκφάνσεις του ταξιδιού και της εξέλιξης: τη σχολαστική αποδόμηση και ανακατασκευή της ύλης, τη μετανάστευση ανθρώπων με την αβεβαιότητά της, αλλά και την ελπίδα και της νέας ζωής (*Χωραφά, Γρηγορίου, Παπαδόπουλος, Κουτούζη*).

Η **ΑΦΗ Collective** είναι μια ομάδα καλλιτεχνών που ιδρύθηκε στην Ελλάδα το 1979 με σκοπό τη δημιουργία έργων σύγχρονης τέχνης με τη χρήση παραδοσιακών τεχνολογιών. Με τα χρόνια, οι καλλιτέχνες έχουν αναπτύξει το προσωπικό τους καλλιτεχνικό στίγμα και τρόπο έκφρασης σε μεγάλο βαθμό λόγω της ενθάρρυνσης και της υποστήριξης της ομάδας. Ο συνδυασμός υψηλού επιπέδου τεχνικής και ποιότητας στη δημιουργία έργων που παράλληλα αντικατοπτρίζουν σύγχρονα ζητήματα, αποτελεί το βασικό κίνητρο όλων των μελών της ΑΦΗ Collective. Πέραν από τη λειτουργία του δικού τους, μη κερδοσκοπικού χώρου τέχνης από το 1983 έως το 1989, στα 38 χρόνια από την ίδρυσή της η ΑΦΗ Collective έχει εκθέσει στην Κοπεγχάγη, στις Βρυξέλλες, στο Βερολίνο, στο Ανόβερο, στην Ιταλία και φυσικά σε πολλές πόλεις της Ελλάδας.

Η **Orasi Art** ιδρύθηκε το 2015 με αντικείμενο την ανάδειξη των καλών τεχνών ως κανάλια διαπολιτισμικού διαλόγου, μέσω project που εστιάζουν στην πολιτιστική συνεργατικότητα και αλληλεπίδραση.

Judith Allen-Efstathiou

Για την Judith ο *Οίστρος* είναι έκρηξη, ενθουσιασμός. Αυτό το ξέσπασμα ζωής που εμφανίζεται στο έργο της μέσα από τη γονιμότητα, την ποικιλία και την ομορφιά των φυτών. Αυτές οι περίτεχνες λιθογραφίες συσχετίζονται με προηγούμενη δουλειά της καλλιτέχνης που απεικονίζει συνθέσεις νεκρής φύσης με αγριολούλουδα που φυτρώνουν κατά μήκος ενός αρχαίου μονοπατιού στην Κέα.

① Κάθε τμήμα αποτελεί διαφορετικό στάδιο στον κύκλο ζωής των αγριολούλουδων, από την ανάπτυξη, στην άνθησή τους έως και την αναπόφευκτη ξήρανσή τους.

⑨ Χρησιμοποιώντας λεπτομέρειες από τα αρχικά της σχέδια, δημιούργησε αυτά τα αφαιρετικά κομμάτια διαπερνώντας τον χαλκό με οξύ.

Inger Carlsson

Καθ' όλη τη διάρκεια της καριέρας της, υπήρχε ένα υλικό που ενοχλούσε την Inger σαν αλογόμυγα και την έκανε να το χρησιμοποιεί ξανά και ξανά: το τούλι. Πήρε ένα από τα παλιότερα έργα της από τούλι, τον παλιό της *Οίστρο*, το έκοψε σε κομμάτια, και χρησιμοποιώντας τη χρονοβόρα, επαναλαμβανόμενη αλλά ταυτόχρονα ρυθμική τεχνική του πλισαρίσματος, δημιούργησε αυτό το νέο έργο.

③ Απεικονίζει το πώς μερικές φορές, άνθρωποι που έχουν τραπήει σε φυγή αναγκάζονται να κομματιάσουν τα κατορθώματα μιας ολόκληρης ζωής και αργότερα να τα επανασυναρμολογήσουν δίνοντάς τους μια νέα μορφή, ξεκινώντας μια νέα ζωή σε νέο τόπο.

Δέσποινα Πανταζοπούλου

“Ο *οίστρος* της ακολασίας” είναι μια φράση παρμένη από το Τροπάριο της Κασσιανής που φέλνεται την Μεγάλη Εβδομάδα.

⑤ ⑥ Η Δέσποινα διερεύνησε με αυτό το έργο της την αντίθεση ανάμεσα στον *Οίστρο* ως έναυσμα για μια εκστατική πράξη και στον *Οίστρο* ως το υπέροχο φαινόμενο που οδηγεί στη γέννηση.

⑦ ⑧ Ορισμένα στοιχεία της εγκατάστασης αυτής, όπως ο κεραυνός, παραπέμπουν επιπρόσθετα και στον *οίστρο* ως έμπνευση και στη γενικότερη δημιουργική διαδικασία, κατά την οποία οι τεχνίτες δένονται πολύ με τα εργαλεία τους. Στην προκειμένη περίπτωση αυτά είναι το σφυρί και το αμόνι.

Θεοδώρα Χωραφά

Η Θεοδώρα δοκιμάζει διαρκώς τα όρια του υλικού της, του πηλού. Πρόκειται για ένα υλικό με αρκετούς περιορισμούς που προσφέρει παράλληλα μεγάλη δημιουργική ελευθερία.

Το θέμα *Οίστρος* ήταν το έναυσμα για να διαφοροποιήσει την τεχνική της και να επικεντρωθεί στις μεθόδους εξαγωγής και καταστροφής, σε αντίθεση με την μέθοδο κατασκευής που χρησιμοποιεί συνήθως. Ως εκ τούτου, επεξεργάστηκε μεγάλες μάζες πηλού και αφαίρεσε κομμάτια, τα οποία στη συνέχεια είτε τα διακόσμησε λεπτομερώς ⑬ ⑭, είτε τα τοποθέτησε κοντά στην αρχική φόρμα, δημιουργώντας μια εντελώς νέα οντότητα ⑮ ⑯

Εύα Χειλαδάκη

Η Εύα θεωρεί τον εαυτό της πρωτίστως κοινωνική λειτουργό και πιστεύει ότι οι καλές και οι εφαρμοσμένες τέχνες έχουν τη δυνατότητα να λειτουργήσουν ως μέσα προσέγγισης ανθρώπων, βοηθώντας τους να εκφράσουν τις σκέψεις τους. Έχει ζήσει σε πολλές χώρες, και έχει εργαστεί σε διάφορα μέρη, από φυλακές μέχρι ζωολογικούς κήπους, συλλέγοντας ιστορίες και χαρακτήρες που χρησιμοποιεί για να δημιουργεί κούκλες και μαριονέτες.

② Το έργο αυτό είναι η ενσάρκωση του *Οίστρο*, μια ανθρωπόμορφη μύγα! Εδώ εμπνεύστηκε από μια ανάμνηση που την στοίχειωνε καιρό, εκείνη ενός αγνώστου που περιφερόταν στους δρόμους της Μπολόνια πριν από πολλά χρόνια...

Κορίννα Κουτούζη

Οι διαδραστικές εγκαταστάσεις της Κορίννας έχουν κατασκευαστεί με σφυρήλατο σύρμα στο αμόνι και έχουν βιωματικό χαρακτήρα.

④ Ο επισκέπτης μεταμορφώνεται σε αλογόμυγα (*Οίστρο*) που ενοχλεί τη φοράδα και το πουλάρι. Προσέξτε πού πατάτε!

⑱ Αυτό το έργο διερευνά το πώς η καλλιτεχνική έμπνευση και η ωρρηξία ενέχουν από κοινού μια αρμονία, που προκύπτει μέσα από τον τυχαίο συγχρονισμό ετερόκλητων γεγονότων και ερεθισμάτων. Παρατηρήστε τι θα συμβεί όταν του δώσετε μια απαλή ώθηση...

Μαρία Γρηγορίου

Η αλογόμυγα, ο *Οίστρος* της Μαρίας ήταν πάντα το χρώμα indigo. Όταν χρησιμοποιεί φυσικές βαφές, αισθάνεται να συνδέεται με όλες τις προηγούμενες γενιές καλλιτεχνών και τεχνιτών που χρησιμοποίησαν το ίδιο υλικό. Ο *Οίστρος* για εκείνη είναι το τι βρίσκεται μεταξύ Ελλάδας και Ιταλίας: η Μεσόγειος, με τις αναρίθμητες αποχρώσεις του μπλε. Η θάλασσα ήταν ανέκαθεν συνδεδεμένο, αλλά και διαχωριστικό στοιχείο μεταξύ ανθρώπων και πολιτισμών. Τα τελευταία χρόνια είναι επίσης ταυτισμένη με δεινοπαθείς καταστάσεις ως αποτέλεσμα της μεταναστευτικής κρίσης. ⑩ ⑪ ⑫

Η εγκατάσταση αυτή φέρει το ελπιδοφόρο μήνυμα ενός ασφαλούς ταξιδιού σε νέο τόπο.

Γιάννης Παπαδόπουλος

Ο Γιάννης εξέλαβε τον *Οίστρο* ως την παρόρμηση για ένα ταξίδι και την επιθυμία για διαφυγή. Με χειροποίητο χαρτί που κατασκεύασε ο ίδιος, δημιούργησε αυτές τις εύθραυστες βάρκες ⑰ που συμβολίζουν τις εύθραυστες σχεδίες που χρησιμοποιούν οι μετανάστες για να φτάσουν σε τόπο πιο ασφαλή. Τοποθέτησε φώτα μέσα τους με την ελπίδα ότι θα τους δείξουν το δρόμο.

Εάν κοιτάξετε προσεκτικά, θα δείτε τα υδατογραφήματα της λέξης *Οίστρος* στο χαρτί. Ήθελε οι βάρκες του να έχουν και πανιά, ώστε να λείπει μόνο ένα απαλό αεράκι...